

HOOFDSTUK 2

DE CRASH

NA DE CRASH VAN 1929 OP WALL STREET EN DE DAAROPVOLGENDE GREAT DEPRESSION HADDEN DE VERENIGDE STATEN EEN GOEDE REDEN OM DEZE SCHEIDING STRIKT TE HANDHAVEN. DE GLASS-STEAGALL ACT, AANGENOMEN IN 1933, VERBOOD CONSUMENTENBANKEN DEEL TE NEMEN IN RISICOVOLLE INVESTERINGEN. DEZE EN ANDERE WETTEN ZORGDEN VOOR EEN DUIDELIJK ONDERSCHIED TUSSEN COMMERCIËLE BANKEN, INVESTERINGSBANKEN, HYPOTHEEKVERSTREKKERS EN VERZEKERAARS. HET WAREN STRENG GEREGULEERDE INDUSTRIËN.

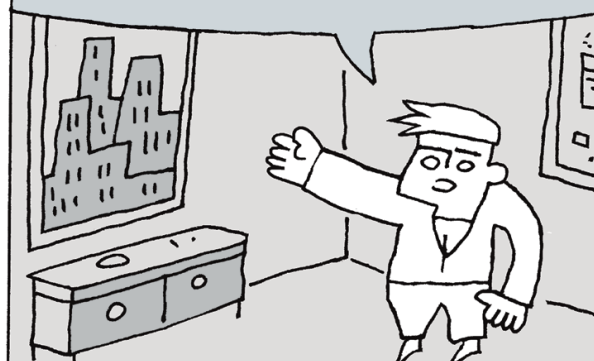

NIEMAND STOND TE WACHTEN OP EEN BANK DIE ZOU GAAN GOKKEN MET GELD VAN KLANTEN.

NOU JA... BIJNA NIEMAND.

ALS LIBERAAL VIND IK DIT EEN ONACCEPTABELE INPERKING VAN DE VRIJE MARKT DOOR DE OVERHEID.

MAAR WAT IS NOU HET VERSCHIL TUSSEN EEN
INVESTERINGSBANK EN EEN CONSUMENTENBANK?

EEN INVESTERINGSBANK HELPT
INDIVIDUEN, BEDRIJVEN EN OVERHEDEN
OM AAN GELD TE KOMEN, MAAR
KAN OOK HANDELEN ALS AGENT OF
ADVISEUR IN FINANCIËLE ZAKEN.

EEN GROTE ORGANISATIE KAN EEN
BANK BIJVOORBEELD OM HULP
VRAGEN ALS ZE GELD WIL LENEN
OP DE OBLIGATIEMARKT, HAAR
AANDELEN WIL LATEN VERHANDELEN
OP DE AANDELENMARKT OF EEN
ANDERE ORGANISATIE WIL OPKOPEN.

MAAR EEN INVESTERINGSBANK DOET
OOK IETS HEEL ANDERS. ZE HANDELT
OP FINANCIËLE MARKTEN, ONDER
HAAR EIGEN NAAM. ZE VERDIENT GELD
DOOR AANDELEN EN OBLIGATIES TE
KOPEN VAN DE ENE KLANT EN DEZE TE
VERKOPEN AAN EEN ANDERE KLANT,
VAAK MET EEN STEVIGE WINSTMARGE.

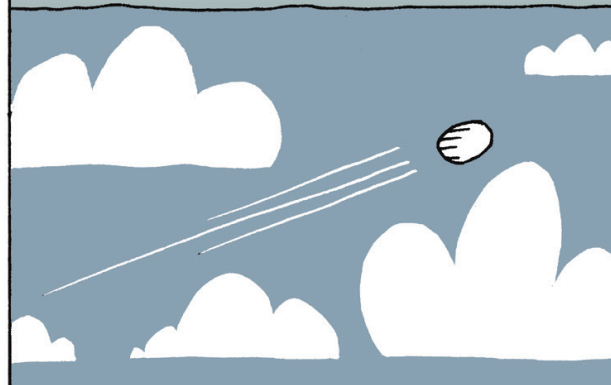
NUTS- OF CONSUMENTENBANKEN
DAARENTEGEN, DOEN DIRECT ZAKEN
MET CONSUMENTEN. ZE BIEDEN
LOPENDE EN SPAARREKENINGEN
AAN, HYPOTHEKEN,
PERSOONLIJKE KREDIETEN,
PINPASSEN EN CREDITCARDS.

VROEGER WAREN INVESTERINGSBANKEN PRIVÉ-ONDERNEMINGEN, WAT INHIELD DAT HET GELD WAARMEE ZE HANDELDE HUN EIGEN GELD WAS.

ALS VENNOTEN MET DE UITGIFTE VAN NIEUWE AANDELEN GELD WILDEN OPHALEN, LIEPEN ZE DAAR ZELF RISICO MEE.

INVESTERINGSBANKIERS ZATEN DOORGAANS IN EEN STABIELE MARKT EN ER BLEEF GENOEG TIJD OVER OM AF EN TOE EEN BALLETJE TE SLAAN. JE DEED ER NOOIT AAN MEE VOOR DE KICK, HET WAS NOOIT BEDOELD OM SENSATIONEEL TE ZIJN, ZOALS BASE JUMPING OF PARACHUTESPRINGEN.

MAAR TIJDEN VERANDEREN.

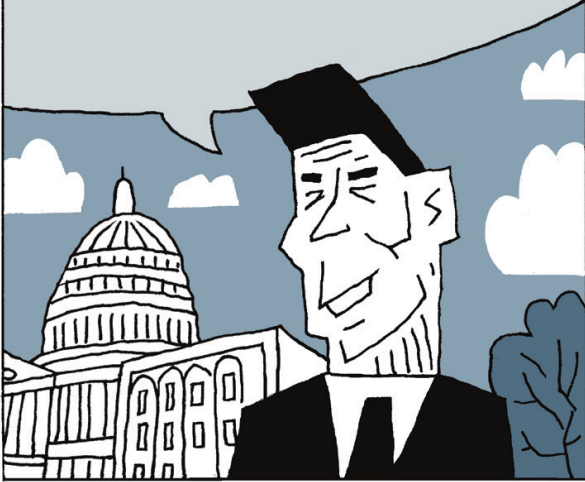
LATEN WE TERUGGAAN NAAR DE BANK.

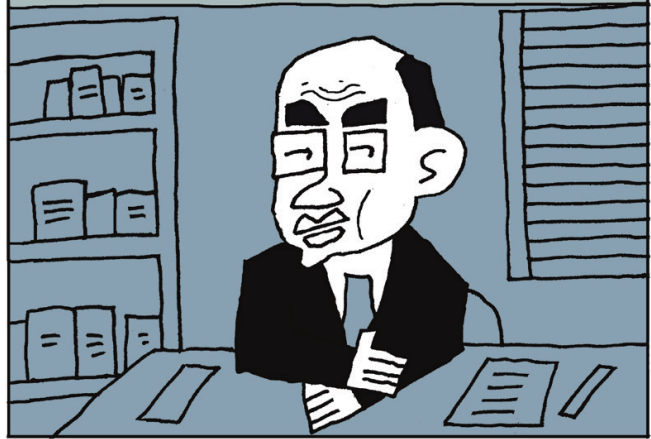
IN 1981 WERD RONALD REAGAN DE 40STE PRESIDENT VAN DE VERENIGDE STATEN.

MENSEN ZIJN PAS VRIJ ALS DE OVERHEID BEPERKT WORDT.

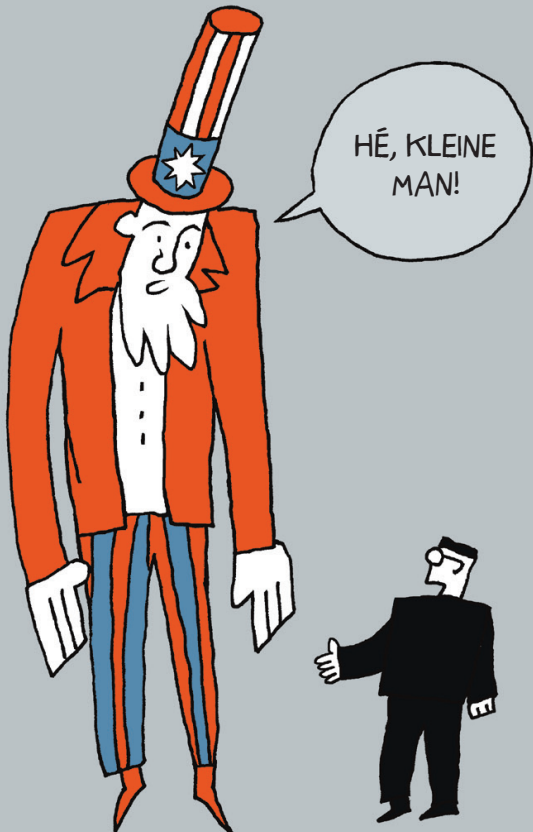
IN AUGUSTUS 1987 BENOEMDE REAGAN ALAN GREENSPAN ALS VOORZITTER VAN DE FEDERAL RESERVE.

GREENSPAN ZOU VIJF TERMIJNEN DIENEN, UITGESMEERD OVER DRIE DECENNIA EN ONDER VIER VERSCHILLENDE PRESIDENTEN EN KON ZO EEN ONGELOOFLIJKE INVLOED UITOEFENEN OP HET AMERIKAANSE REGERINGSBELEID.

HET POLITIEKE KLIMAAT WAS VERANDERD. GROTE OVERHEDEN WAREN UIT, DEREGULERING WAS IN. GREENSPAN WAS VASTBESLOTEN DEZE OMSLAG TEN VOLLE TE BENUTTEN.

HÉ, KLEINE MAN!

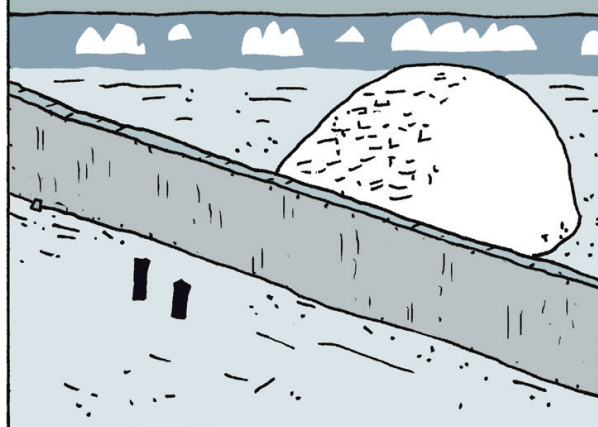
IK GA JE KORTWIEKEN.

MAAR HET ZOU ANDERS VERLOPEN.
ONDER REAGAN WERD DE OVERHEID
ALLEEN MAAR GROTER, DOOR
ENORME UITGAVEN AAN DEFENSIE.

MAAR DE VRIJE MARKT-GEDACHTE
SIPPELDE WEL LANGZAAM DOOR
TOT DE BANKENSECTOR.

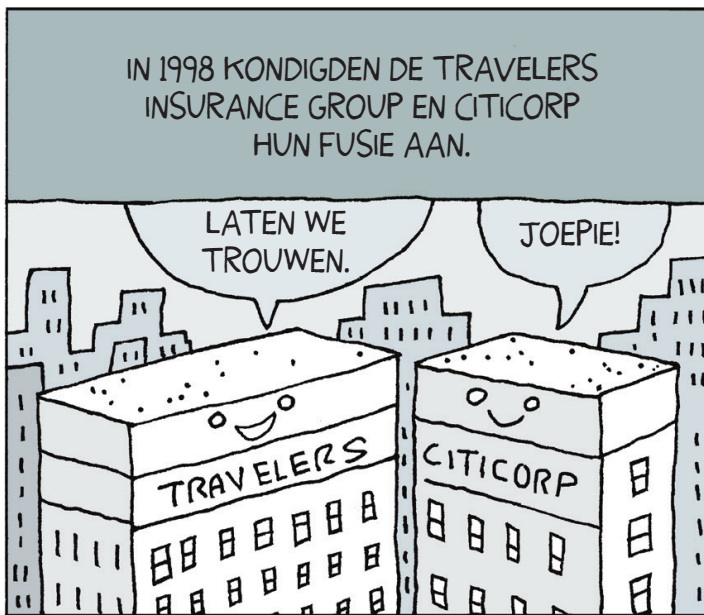
IN 1996 STOND DE FEDERAL RESERVE
TOE DAT DE MOEDERBEDRIJVEN
VAN BANKEN VOOR 25% VAN HUN
OMZET INVESTERINGSACTIVITEITEN
MOCHTEN ONTPLOOIEN.

GREENSPAN! JE MOET DIE MUUR
VOOR ONS AFBREKEN ZODAT WE
BIJ AL DAT GELD KUNNEN.

DEZE BESLISSING MAAKTE DE
GLASS-STEAGALL ACT FEITELIJK
ONGEDAAN, OMDAT VRIJWEL ELKE
BANK IN STAAT ZOU ZIJN BINNEN
DEZE GRENZEN TE BLIJVEN.

MAAR DE TOPMANAGERS BIJ DE BANKEN WAREN VOL VERTROUWEN DAT DE GLASS-STEAGALL ACT ZOU WORDEN AFGESCHAFT VOOR DIE TIJD.

ZE KREGEN GELIJK. IN 1999 WERD DE GRAMM-LEACH-BLILEY ACT INGEVOERD, HETGEEN DE GENADESLAG VOOR DE GLASS-STEAGALL ACT BETEKENDE.

ZE NOEMEN HET AL DE 'CITIGROUP HULPWET', HAHA!

EN ZO WERD CITIGROUP DE GROOTSTE FINANCIËLE INSTELLING VAN DE WERELD, GEVORMD DOOR DE - DESTIJD - GROOTSTE FUSIE OOI.

KORT DAARNA NAM STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN ROBERT RUBIN ONTSLAG. HIJ WERD VICE-VOORZITTER EN UITEINDELIJK VOORZITTER VAN CITIGROUP.

HIJ ZOU IN TIEN JAAR TIJD \$ 120 MILJOEN VERDIENEN.

GEDURENDE HET CLINTON-TIJDPERK KWAMEN DE BELANGRIJKSTE PIJLERS ONDER DE FINANCIËLE SECTOR - DE EFFECTENHANDEL, BEURSHANDEL, VERZEKERINGEN EN DERIVATEN - ALLEMAAL IN HANDEN VAN EEN KLEINE GROEP MEGAFIRMA'S, DIE VAAK OOK NOG MET ELKAAR SAMENWERKTEN, VOORAL OM TE LOBBYEN IN WASHINGTON.

ER ZAT WEL EEN ADDERTJE ONDER HET GRAS. PARTIJEN WERDEN AFHANKELIJK VAN ELKAAR EN DAT MAAKTE HET HELE SYSTEEM KWETSBAAR EN GEVOELIG VOOR FRAUDE EN CRISIS. IETS DAT HET SYSTEEMRISICO WORDT GENOEMD.

MAAR WAT HET FEESTJE PAS ECHT VERZIEKTE, WAREN DE DERIVATEN.

